

VLAS

BERICHTEN

VERANTW. UITGEVER :
C. VLAEMYNCK
BIEZENHOF 22
8790 WAREGEM

POSTKANT. VAN AFGIFTE :
8500 KORTRIJK MAIL

JAARGANG 2012

Nr. 15 30 november

INHOUD

- CELC lanceert European Flax 1
- De vlassmarkt 3
- Le marché du lin 4
- Sectoranalyse van de Belgische vlasvezelbereiding (slot) 5
- Congrès de la CELC à Bruxelles (fin) 7
- Invoering duurzame gewasbescherming 9

CELC lanceert European Flax Gemeenschappelijk label voor Europese vlasvezels van topkwaliteit

Eén van de hoogtepunten van het jongste CELC-congres in Brussel was zonder twijfel de officiële lancering van *European Flax*. Het nieuwe handelsmerk van de Europese vlasvezel werd op 21 juni jl. al intern voorgesteld ter gelegenheid van de Vlasdag in Noord-Frankrijk. De officiële lancering, ook naar de buitenwereld toe en in aanwezigheid van de pers, vond plaats op de tweede congresdag, vrijdag 19 oktober 2012. De voorzitters van de respectievelijke secties en beroepsorganisaties aangesloten bij de CELC ondertekenden het bijhorende charter. Marie-Emmanuelle BELZUNG, secretaris-generaal van de Confederatie en directeur van de internationale promotie, nam de voorstelling, inclusief toelichting bij het nieuwe logo, voor haar rekening. Dit alles gebeurde in aanwezigheid van Alberto Paccanelli, voorzitter van Euratex, die het nieuwe handelsmerk hét middel noemde om het Europese kwaliteitsvlas overal ter wereld te identificeren.

In ons vorig nummer hadden wij het al over de redenen die aan de basis liggen van de creatie van *European Flax*. Tot nu toe werden alle promotieacties gevoerd onder het label *Masters of Linen*. Dat label zal zich voortaan nog uitsluitend focussen op hoogkwalitatieve textieltoepassingen. Het nieuwe collectieve merk en garantielabel *European Flax*, waarin de vezel centraal staat, gaat ruimer en richt zich op alle toepassingssectoren.

In dit artikel gaan we dieper in op de doelstellingen en de gebruiksvoorwaarden van het nieuwe label.

Waarom een nieuw merk?

De hoofdreden voor het creëren van een nieuw merk voor de Europese vlasvezel is om een gemeenschappelijk label te hebben dat kan gebruikt worden voor alle afzetmarkten. *European Flax* is een kwaliteitszegel dat het openen van nieuwe

 **MASTERS
OF
LINEN**
EUROPEAN LINEN OF QUALITY
ALGEMEEN BELGISCH
VLASVERBOND vzw
OUDE-VESTINGSTRAAAT 15
8500 KORTRIJK
P.N. 000-0120391-14
TEL. 056/23 06 10
FAX 056/22 79 30
E-mail: info@vlasverbond.be
www.vlasverbond.be

European Flax®
Premium linen fiber

**DRIEWEKELIJKS INFORMATIEBLAD
VOOR DE VLASSECTOR**

markten voorziet en ondersteunt, zoals kleding, woningtextiel, lifestyle en technische toepassingen. **Ook de geografische verruiming van de afzetmarkten wordt door het nieuwe merk geschraagd.**

European Flax beschermt een uniek Europees landbouwproduct, en bevordert en waarborgt tegelijkertijd de territoriale herkomst en de vakkennis tot ver buiten de historische productieregio. De mens en zijn knowhow, de teelt en de vezel zijn m.a.w. de centrale elementen.

Het nieuwe merk bevestigt dat vlas een natuurlijke plantaardige vezel is, die door zijn goede teeltpraktijken bijdraagt aan de bescherming van ecosystemen. **Het is een merk dat voor elke productiefase - van het zaad tot de vezel - een traceerbaarheid waarborgt met het oog op transparantie en veiligheid.** Het sluit perfect aan bij de prijszwaardige lijst van goede milieuvoorschriften zoals aanbevolen door het label 'Cradle to Cradle'.

European Flax heeft de ambitie om door de eindgebruiker herkend te worden als de garantie voor de kwaliteit en de traceerbaarheid van de vlasvezel. Op die manier wordt er ook naar gestreefd te voldoen aan de verwachtingen van de consumenten, die steeds veeleisender

worden in hun zoektocht naar betrouwbare merken.

European Flax is een gedeponeerde wereldmerk dat eigendom is van de Europese Confederatie voor Vlas en Hennep (CELC) en van haar promotieafdeling CELC Masters of Linen. Het beoogt op termijn erkend te worden als de gemeenschappelijke handtekening onder de Europese en internationale promotieacties voor het vlas in alle afzetkanalen.

Het charter: waarden en engagementen

De waarden en engagementen worden gedefinieerd in een handvest, dat op de eerste dag van het congres door de afgevaardigden van alle Europese producenten werd ondertekend. Het charter heeft een geldigheidsduur van drie jaar, die telkens voor eenzelfde periode kan verlengd worden.

Het is de bedoeling dat in een volgend stadium ook de individuele bedrijven, die gebruik willen maken van *European Flax* en de vruchten willen plukken van het errond gevoerde promotiebeleid, het charter ondertekenen. Alleen Europese bedrijven die lid zijn van de CELC en volledig in orde zijn met de bijdragen aan hun res-

pectievelijke beroepsorganisatie, komen hiervoor in aanmerking.

Iedereen die het handvest tekent, bevestigt zijn akkoord met de ecologische, ethische, innoverende en creatieve waarden van de vlassector, en verbindt er zich toe de identiteit van de Europese vlasvezel uit te dragen en te respecteren.

Wie het charter tekent, geeft ook aan deel uit te maken van de bedrijfskolom 'vlas', via zijn lidmaatschap van een erkende beroepsorganisatie en een sectie van de CELC.

Het charter heeft een dubbele functie:

- **op intern niveau** de knowhow valoriseren. Het charter bekrachtigt de aangelegene verbintenissen als een gids voor goede praktijken binnen de sector;
- **op extern niveau** promotie maken voor die knowhow en een waarborg bieden voor de Europese oorsprong van de vlasvezel.

Gebruiksvoorwaarden

Er is een termijn voorzien van één jaar om het merk *European Flax* binnen de Europese vlassector te verspreiden. Na het tekenen van de gebruiksvoorwaar-

De voorzitters van de secties en organisaties aangesloten bij de CELC ondertekenden op het congres het handvest dat de waarden en verbintenissen van *European Flax* definieert. Vlnr: Marc Depestele, Frederic Douchy, Alain Blosserville, Xavier Talpe, Philippe Duyck, Bart Depourcq, Jean-Pierre D'Arras, Erik Decaluwé, Karel Van Looy, Hubert Brisset en Jan Demeulenaere (foto CELC).

den, kunnen testbedrijven gecontacteerd worden om *European Flax* verder te verspreiden. **Het uiteindelijke doel is de uitbouw van een bedrijfskolom, waarbinnen een duidelijke traceerbaarheid bestaat van de vezel tot het afgewerkt product.**

De gebruikers van het logo *European Flax* zullen op hun beurt een charter moeten ondertekenen, waarin zij zich engageren om de voorschriften m.b.t. het gebruik van de Europese kwaliteitsvezel te zullen naleven. Dit gebruik charter bevat alle engagementen van iedereen die bij *European Flax* betrokken is. Zo moet iedere gebruiker van het logo zich ertoe verbinden dat de *European Flax*-vlasvezels minstens 80% vertegenwoordigen van het aandeel vlas in het eindproduct. Hij moet dit kunnen bewijzen aan de hand van een certificaat of factuur van de leverancier. Het vlas met het label *European Flax* moet geproduceerd en verkocht zijn door een ondertekenaar van het gebruik charter.

Omtrent het logo

Het logo van *European Flax* werd bewust modern opgevat. Het stelt **rijpe vlasstengels voor op een diepgroene, warme achtergrond**. Dit groen verschilt duidelijk van de klassieke groentinten, die in sommige regio's in de wereld als agressief kunnen overkomen. Het logo herinnert aan de plantaardige oorsprong van de vezel, en bovenop de stengels worden **gestileerde zaadcapsules** afgebeeld.

Ook het aantal stengels - acht - is een bewuste keuze. Het cijfer acht staat in veel culturen en religies overal ter wereld symbool voor perfectie, kosmisch evenwicht en wordt meestal geassocieerd met positieve waarden.

Wie het logo wil gebruiken, verbindt er zich ook toe om de Europese oorsprong en identiteit van het vlas te bevorderen, in het bijzonder door aan zijn klanten de garantie te geven van de traceerbaarheid van de Europese vezel en door de Europese vezel in zijn eindproduct te promoten. Bovendien bevestigt de gebruiker eveneens zijn respect voor de waarden en de professionele boodschap die het voorwerp uitmaken van het verbintenis charter, dat hem

door zijn leverancier zal worden overhandigd. Hij zal tot slot ook de gebruiksvoorwaarden van het merk doorgeven aan alle derden die het logo *European Flax* wensen te gebruiken, en ervoor zorgen dat zij op hun beurt het gebruik charter ondertekenen.

Wie zich niet aan deze regels houdt, verliest het recht om het logo *European Flax* te gebruiken.

De vlasmarkt

Gezwingeld vlas

Gezwingeld vlas geniet de laatste weken van een actieve belangstelling. Vooral in betere partijen van vorige oogstjaren wordt een aanzienlijk zakenvolume gerealiseerd. Ook het nog resterende vlas van de oogst 2011 is bijzonder gegeerd, vooral dan partijen die over een homogene rottingsgraad en een zekere fijnte beschikken. Dat het vlas anno 2011 in een lager prijsgamma thuishoort, zal die interesse ongetwijfeld mee helpen verklaren.

Als gevolg van die actieve zakengang hebben veel zwingelbedrijven hun voorraden van vroegere oogstjaren de voorbije weken gevoelig afgebouwd.

Ook van het prijsfront bereikt ons vrij positief nieuws. Vergeleken met het begin van het zwingelseizoen merken wij een overwegend opwaartse tendens. De weerstand van de vezelproducent werpt m.a.w. zijn vruchten af. Meerdere waarnemers zijn overigens van oordeel dat er nog marge bestaat voor een ver-

dere prijsstijging. Aan de vezelproducent om hier rekening mee te houden.

Klodden

Ook op de kloddenmarkt noteren wij een niet onaardig zakenvolume. De correctie t.o.v. de topnoteringen van eind vorig jaar lijkt haar bodem te hebben bereikt, en de laatste tijd evolueren de prijzen opnieuw in stijgende lijn.

Zoals eerder al aangegeven, levert de nieuwe oogst verhoudingsgewijs min-

der korte vezel op, maar dankzij de hogere opbrengst aan strovlas zal toch nog een aanzienlijk volume worden gehaald. Alles laat echter voorzien dat het aanbod aan topkwaliteiten relatief beperkt zal blijven. Niettegenstaande die matige vooruitzichten, houdt de spinnerij zich momenteel nog afzijdig. Blijkbaar beschikt zij nog over voldoende voorraden.

De zakengang op de kloddenmarkt wordt voor het ogenblik onder meer op peil gehouden door de activiteit in de

Uw abonnement al vernieuwd?

N'oubliez pas de reconduire votre abonnement!

sector van de menggarens, zowel bij de Europese toeleveringsbedrijven als de verwerkende industrie in China. Voor deze laatste zitten de huidige prijzen wel tegen het plafond dat de afnemers bereid zijn te betalen. De verdere evolutie op deze markt zal mede bepaald worden door de waardeverhouding euro/dollar. Ook de vooruitzichten op een voldoende ruim aanbod aan goede hekelklodden, afkomstig van vlas van oude groeites, zou in de nabije toekomst een rem kunnen zetten op de vraag.

De recente transacties in papierklodden kaderen voor het grootste deel in oude contracten, afgesloten tegen hogere prijzen, die nu worden afgeleverd. Daarnaast zijn er ook wat losse transacties, waarschijnlijk om de periode tot de vernieuwing van de termijncontracten te overbruggen. Het afsluiten van nieuwe verbintenissen op termijn wordt echter nog uitgesteld.

**Flax and hemp fibres:
a natural solution for the composite industry**

04.12.2012 - Novotel, B-3000 Leuven

Moderator: Prof. Dr. Ir. Ignaas VERPOEST (KU Leuven)
Organisation: JEC Group & CELC

Information & registration:
Frédéric Reux
reux@jeccomposites.com
+33 158 36 15 11
deadline: 03.12.12

Foto: JEC / CELC

Le marché du lin

Lins teillés

Ces dernières semaines, les lins teillés bénéficient d'une demande dynamique. Dans les meilleurs lots d'anciennes récoltes en particulier, il est réalisé un volume d'affaires assez important. Nous constatons un intérêt soutenu aussi pour le solde des lins de la récolte 2011, et surtout pour des lots disposant d'une bonne homogénéité et d'une certaine finesse. Cet intérêt s'explique sans doute en partie par le fait que beaucoup de lins de 2011 se situent dans une grille de prix plus basse.

Suite à ce courant d'affaires actif, dans beaucoup d'usines de teillage nous assistons depuis quelque temps à un déstockage notable des matières d'anciennes récoltes.

Des échos positifs nous parviennent aussi du côté des prix. Par rapport au début de la nouvelle saison de teillage, nous assistons à une tendance orientée essentiellement à la hausse. Apparemment, la persévérance des producteurs de filasses porte ses fruits. Plusieurs observateurs sont néanmoins d'avis qu'il existe toujours une marge pour une

hausse poursuivie. Il appartient au teilleur d'en tirer ses conclusions.

Étoupes

Sur le marché des fibres courtes aussi, nous assistons à un courtant d'affaires soutenu. La correction par rapport au prix record du dernier trimestre 2011 ayant atteint son seuil, les cours semblent avoir engagé récemment une nouvelle hausse.

Comme nous l'avons déjà indiqué antérieurement, la nouvelle récolte donnera proportionnellement moins d'étoupes, mais vu le poids de pailles plus important, le volume de l'offre devrait s'avérer satisfaisant. Par contre, tout laisse augurer que les matières de très bonne qualité seront plutôt rares. En dépit de ces perspectives modestes, la filature ne fait pas preuve de beaucoup d'intérêt. Apparemment, ce circuit détient encore suffisamment de stocks.

Pour l'instant, le courant d'affaires en fibres courtes est soutenu entre autres par l'activité dans le secteur des mélanges, tant dans les entreprises fournisseuses en Europe que dans l'industrie

retravaillante en Chine. S'agissant de cette dernière, les prix actuellement en vigueur semblent avoir atteint le plafond que les acheteurs sont prêts à payer. L'évolution sur ce marché sera déterminée en partie par le rapport euro/dollar. A part de cela, les perspectives d'un apport suffisant en étoupes de peignage de bonne qualité, provenant des lins d'anciennes récoltes, pourraient à leur tour freiner tant soit peu la demande dans les semaines et les mois à venir.

Les récentes transactions d'étoupes de papeterie s'inscrivent en grande partie dans l'exécution d'anciens contrats, qui avaient été conclus à des prix nettement supérieurs aux cours actuels. Il s'y ajoute quelques transactions isolées, destinées sans doute à traverser la période jusqu'au renouvellement des contrats. Il est clair que l'industrie préfère d'attendre encore avant de s'engager à nouveau à terme.

Sectoranalyse van de Belgische Vlasvezelbereiding (43 - slot)

In ons nummer van 28 september publiceerden wij de eerste reeks resultaten van onze 43ste Sectoranalyse, die wij midden dit jaar onder de nog actieve vlasverwerkende bedrijven in België organiseerden. We stelden vast dat het aantal bedrijven en het verwerkte areaal strovlas zich vorig jaar, net zoals in 2010, min of meer stabiliseerden.

Bij de overige resultaten van onze enquête, die wij hieronder presenteren, hebben we echter een verdere afbrokkeling vastgesteld. Het gaat hierbij om twee conjunctuurgevoelige posten: tewerkstelling en investeringen. Het cijfer van het aantal arbeidsplaatsen zakte naar een nieuw absoluut dieptepunt. Het prijsherstel van 2010 heeft zich vorig jaar sterk bevestigd en zorgde voor een vrij behoorlijk investeringsbedrag. Toch bleef het cijfer bijna 20% onder het niveau van het jaar voordien. De grote inhaalbeweging die wij in 2010 mochten optekenen, kreeg het jaar daarop dus geen vervolg.

3. Tewerkstelling

De dalende lijn van de tewerkstelling in onze sector heeft zich ook vorig jaar doorgetrokken, in die mate dat er nu bij de 46 vlassers die aan het onderzoek deelnamen, nog slechts 169 arbeidsplaatsen bezet worden, bedrijfsleiders inbegrepen. Vergelijken we dat met vorig jaar, dan betekent dit een nieuwe daling met 10 personen. Deze terugval is minder groot dan de voorgaande jaren en wordt dit jaar niet meer hoofdzakelijk opgevangen door de externe werknemers (arbeiders en bedienden). Ook bij de groep 'eigen volk' (broers, zonen en dochters) zijn er opmerkelijke schommelingen. Dat is vooral het geval bij het aantal meewerkende zonen en dochters, dat – na jarenlange stabiliteit – nu plots sterk is gedaald. Dit is ten dele een gevolg van het feit, dat een aantal jongeren het afgelopen jaar de leiding van het bedrijf

hebben overgenomen, en nu dus thuishoren in de categorie 'bedrijfsleiders', resp. 'broers/vennoten'. In deze laatstgenoemde categorie noteerden we dan weer een lichte stijging, wat heel uitzonderlijk is: sinds 1979 was dit nog maar drie keer eerder gebeurd.

Van de 123 mensen, die midden dit jaar in de sector waren tewerkgesteld, behoorden er zodoende slechts 30 of 24,4% tot de groep 'eigen volk'. Daarmee is aan de versterking van het familiaal karakter sinds 2007 abrupt een einde gekomen.

Onder de 46 vlassers telden we er 13 die hun bedrijf zonder medewerkers, familiale of andere, draaiende houden. Daarnaast zijn er 7 die uitsluitend een beroep doen op 'eigen volk'. Dit betekent dat de 93 arbeiders en bedienden waren tewerkgesteld bij 26 van de 46 ondervraagde vlassers.

3.1 Bedrijfsleiders

Behalve door het natuurlijke verouderingsproces, kunnen de resultaten van de classificatie van de bedrijfsleiders in leeftijdsklassen ook beïnvloed worden door de wisseling van de bevroegde ondernemingen, alsook door de overdracht van de bedrijfsleiding op de jongere generatie.

Dit jaar merken we bij de klassen **boven 40 jaar** een verdere, weliswaar minder uitgesproken **verschuiving naar de hogere leeftijdsklassen. Dit is vooral het geval tussen de klasse 61-65 jaar en de klasse 66+**. Bij de grootste groep vlassers-bedrijfsleiders, in de klasse 51-55 jaar, noteren we een lichte aangroei zodat het verschil met de klasse 46-50 jaar nog wat groter geworden is. Daarmee heeft de klasse 51-55 jaar nu wel duidelijk de eerste plaats van de klasse 46-50 jaar overgenomen.

Onder 40 jaar valt het op dat klasse 31-35 jaar aangegroeid is met twee personen, wat het totaal daar brengt op drie. De toekomst zal uitwijzen of dit het begin is van een verjonging van de bedrijfsleiding in de sector.

In ieder geval heeft deze aangroei bij de leeftijdsklasse 31-35 jaar een kentering gebracht in de jarenlange stijging van de gemiddelde leeftijd. **De bedrijfsleider is nu gemiddeld 52,54 jaar jong**, wat bijna 1 jaar jonger is dan bij onze vorige rondvraag (53,41) en zelfs lager dan het jaar ervoor (52,94).

Classificatie volgens tewerkstelling

Classement selon emploi

tew erkstelling emploi	aantal bedrijven nombre d'entreprises				totaal w erkende personen total personnes employées			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
1	12	11	12	13	12	11	12	13
2	11	9	5	7	22	18	10	14
3	12	12	13	10	36	36	39	30
4	5	7	6	7	20	28	24	28
5	7	2	2	-	35	10	10	-
6	1	3	3	5	6	18	18	30
7	2	1	2	1	14	7	14	7
8	2	-	-	-	16	-	-	-
9	-	-	-	1	-	-	-	9
+9	2	4	3	2	47	66	52	38
	54	49	46	46	208	194	179	169

Leeftijd bedrijfsleiders Âge des teilleurs-patrons

leeftijdsklasse catégorie d'âge	9	10	11	12
21 - 25	-	-	-	-
26 - 30	1	-	-	-
31 - 35	1	1	1	3
36 - 40	4	4	1	1
41 - 45	8	6	7	6
46 - 50	15	14	10	10
51 - 55	7	8	12	13
56 - 60	6	5	3	2
61 - 65	7	6	9	6
66 en/et +	5	5	3	5
	54	49	46	46

Leeftijdsstructuur meewerkende broers, vennoten en zoons Structure d'âge des frères, associés et fils

leeftijdsklasse catég. d'âge	aantal broers en vennoten nombre de frères et associés				aantal zoons/dochters nombre de fils/filles			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
16 - 20	-	-	-	-	-	-	-	-
21 - 25	-	-	-	-	7	5	3	1
26 - 30	-	-	-	1	9	10	10	5
31 - 35	2	-	-	-	5	5	7	8
36 - 40	1	2	2	2	3	3	3	1
41 - 45	2	2	2	2	1	2	2	2
46 - 50	3	1	1	1	-	-	-	-
51 - 55	3	4	2	3	-	-	-	-
56 - 60	2	2	2	1	-	-	-	-
61 - 65	2	2	2	2	-	-	-	-
66 en/et +	1	-	-	1	-	-	-	-
	16	13	11	13	25	25	25	17

3.2 Broers en vennoten

Het aantal broers en vennoten is in de loop van de laatste decennia sterk uitgedund en bereikte vorig jaar, na enkele jaren van betrekkelijke stabiliteit, een absoluut dieptepunt van slechts 11 personen. Dit jaar echter hebben we een stijging van twee personen genoteerd. **Zo tellen wij vandaag terug 13 meewerkende vennoten en broers bij de 46 bevraagde ondernemingen.**

Er is, net zoals vorig jaar, geen uitgesproken concentratie in de verdeling van deze categorie werknemers, al is er wel een **ruimere spreiding over de verschillende leeftijdsklassen**. Vorig jaar bevonden alle broers en vennoten zich tussen de leeftijden 36 en 65, terwijl er zich nu ook iemand bevindt in de klasse 26-30 jaar en ook iemand in de klasse 66+. **Net zoals bij de bedrijfsleiders, kent de klasse 51-55 jaar de grootste bezetting (3)**, wat ook in 2010 al het geval was.

De gemiddelde leeftijd van de broer/vennoot is verder lichtjes gezakt tot 50,38 jaar tegen 50,64 jaar bij onze vorige enquête.

3.3 Zonen / Dochters

Zoals reeds opgemerkt in onze inleiding bij deze rubriek 'Tewerkstelling', is het aantal meewerkende zonen en dochters aanzienlijk verminderd. Deze terugval deed zich vooral voor bij de leeftijdsklasse 26-30 jaar die met de helft gereduceerd is en nu slechts 5 personen telt.

Deze klasse geeft daardoor haar positie als grootste groep af aan de klasse 31-35 jaar, waar wij de laatste jaren een aangroei vaststelden, en die nu 8 personen telt. Ook de klassen 21-25 en 36-40 zijn beide sterk gedaald van 3 naar slechts 1 zoon of dochter. Dit alles samen heeft gezorgd voor een daling van 8 personen zodat **er dit jaar maar 17 zonen of dochters op het bedrijf van hun vader of ouders tewerkgesteld zijn.**

Weliswaar heeft dit onder andere te maken met enkele gevallen waarbij het ouderlijk bedrijf werd overgenomen of waarbij de zoon een eigen bedrijf heeft opgestart. Maar dat brengt het aantal wel terug op het niveau van het einde van de vorige eeuw en dicht bij het absolute dieptepunt van 2001, toen ze nog maar met 13 waren.

De stijging van de **gemiddelde leeftijd** trok zich ook dit jaar door. Nu zijn de zonen en dochters gemiddeld **32,65 jaar** jong. Vorig jaar was dat 31,36 jaar en 30,40 jaar in 2010.

3.4 Arbeiders en bedienden

In onze vorige Sectoranalyse merkten we op, dat door de daling van het verwerkte areaal strovlas in ons land, de zwingelinstallaties de laatste jaren een lagere bezettingsgraad kenden, en dat die evolutie sterk woog op de – vooral externe – tewerkstelling. Het aantal vlasarbeiders was daardoor sinds 2006 gevoelig gedaald. De stabilisering van

het verwerkte areaal van de oogst 2011 heeft ervoor gezorgd, dat die dalende trend het afgelopen jaar gelukkig werd afgeremd: terwijl we bij de vorige sectoranalyses telkens dalingen moesten vaststellen gaande van 5 tot 29 arbeiders, **zijn er dit jaar toch maar 3 arbeiders minder tewerkgesteld. Dit brengt het totaal op 82 arbeiders**, wat natuurlijk wel weer een diepterecord is.

Bij de opsplitsing van de arbeiders in leeftijdsklassen valt onmiddellijk op dat de klasse 36-40 jaar sterk gereduceerd is: van 13 naar amper 5. Opmerkelijk is dat de klasse 56-60 jaar, na de afkalving van de laatste drie jaar, nu plots terug een aangroei kent en de daling sinds 2008 in één keer helemaal tenietdoet. Anders zijn er geen noemenswaardige evoluties, alleen misschien dat de klasse 31-35 jaar haar verlies van vorig jaar gedeeltelijk terug goedmaakt. **Sinds 2008 domineert de klasse 46-50 jaar het aspect 'grootste concentratie'. Ook dit jaar is dat niet anders en moeten we daar de grootste groep arbeiders zoeken. Bijna één vlasarbeider op vier (23%) hoort hierin thuis.**

De gemiddelde leeftijd van de arbeiders is dit jaar ook weer gestegen en staat nu op 45,94 jaar, tegenover 45,01 in 2011.

De groep administratief personeel blijft de laatste jaren vrij stabiel. Dit jaar telden wij 11 bedienden, slechts 1 minder dan verleden jaar. In werkelijkheid is deze groep werknemers weliswaar veel groter, aangezien er zich ook

Leeftijdsstructuur arbeiders en bedienden Structure d'âge des ouvriers et employés

leeftijdsklasse catégorie d'âge	9	10	11	12
16 - 20	1	-	1	-
21 - 25	4	1	-	1
26 - 30	7	10	6	4
31 - 35	9	15	7	10
36 - 40	14	17	15	6
41 - 45	21	11	17	18
46 - 50	29	22	21	20
51 - 55	13	20	20	21
56 - 60	10	9	8	11
61 - 65	5	2	2	2
66 en/et +	-	-	-	-
	113	107	97	93

bij de categorie 'eigen volk' personeel bevindt dat (uitsluitend) in de administratie werkzaam is.

De spreiding over de leeftijdsklassen is bijna dezelfde als vorig jaar, alleen is er nu ook één bediende bij de klasse 26-30 jaar. De grootste groep bevindt zich nog steeds in de leeftijdsklasse 51-55 jaar, waar ze nog steeds met 4 zijn.

Ook de gemiddelde leeftijd is nagenoeg stabiel gebleven: 48,36 jaar tegenover 48,50 jaar bij onze vorige rondvraag.

**Classificatie volgens
geïnvesteed bedrag
Classement selon
montant investi**

investering (EUR) investissement (EUR)	8	9	10	11
< 250	-	-	-	1
250,01 - 1.250	1	1	1	-
1.250,01 - 2.500	3	-	1	-
2.500,01 - 12.500	3	1	2	-
12.500,01 - 25.000	5	7	4	2
25.000,01 - 125.000	13	13	15	13
125.000,01 - 250.000	4	3	5	6
> 250.000	3	3	4	5
	32	28	32	27

4. Investerings

Sinds 2003 waren de investeringen, mede door de tegenvallende conjunctuur in de sector, elk jaar – met uitzondering van 2007 – aanzienlijk gedaald. Het prijsherstel tijdens het verkoopseizoen 2010/2011 bracht daar gelukkig

**Investerings in de vlasvezelbereiding
Investissements dans le teillage de lin belge**

jaar année	aantal investeerdere nombre d'investisseurs	totaal bedrag montant total (EUR)	gemiddelde moyenne (EUR)
2002	52	9.498.086	182.656
2003	50	10.649.657	212.993
2004	47	7.772.006	165.362
2005	46	6.103.501	132.685
2006	34	3.714.481	109.249
2007	35	4.447.957	127.084
2008	32	2.867.233	89.601
2009	28	2.530.814	90.386
2010	32	4.565.237	142.664
2011	27	3.674.145	136.079

een kentering in, en de opgeborgen investeringsplannen konden (gedeeltelijk) worden uitgevoerd. Zo was er in 2010 weer een duidelijke toename van de bedrijfsinvesteringen.

Deze ommekeer heeft de sector vorig jaar echter niet kunnen bevestigen. Een slechte oogst zette weer de rem op de investeringen, althans bij een deel van de vlassers. Terwijl het totale investeringsbedrag in 2010 nog steeg met 80% tot 4,565 miljoen EUR, **daalden de investeringen vorig jaar met bijna 20% tot 3,674 miljoen EUR**. Slechts 27 van de 46 ondervraagde bedrijven (59%) had hier deel aan. Voor een nóg lager percentage moeten wij al teruggaan tot 1996. Maar daardoor lag het gemiddelde investeringsbedrag per investeerder relatief gezien wel nog vrij hoog, namelijk 136.079 EUR wat slechts een kleine 5% minder is dan in 2010.

Net zoals vorig jaar, toont de classificatie van de investeerders op basis van het gependeerde bedrag, een verschuiving naar de hogere categorieën. Met uitzondering van één kleine investering van minder dan 250 EUR, liggen alle investeringen nu zelfs hoger dan 12.500 EUR. En eveneens **zoals de voorgaande jaren, vinden wij het grootste aantal investeringen terug in de categorie van 25.000 tot 125.000 EUR**. Nagenoeg de helft van alle investeerders vermeldde een bedrag in deze grootteorde.

<<<>>

Wij houden eraan de 46 bedrijven te bedanken die ons de vragenlijst ingevuld hebben terugbezorgd. Dankzij hun medewerking kon deze 43ste Sectoranalyse worden gerealiseerd.

Congrès de la CELC à Bruxelles (fin)

Promotion

Le deuxième jour du 63ème congrès à Bruxelles se plaçait principalement sous le signe de **la promotion comme levier dynamique pour réaliser la croissance poursuivie**. Les congressistes recevaient une présentation de la politique de promotion menée par consécutivement l'UE, la CELC elle-même et les invités asiatiques.

La politique de promotion de l'UE a été présentée par **Mme Marie MAUREY** (Commission Européenne / Agri D4 - promotion des produits agri-

coles). L'UE travaille sur la base de cofinancement (50%) de programmes pluriannuels (avec une durée moyenne de trois ans) déposés par une ou plusieurs organisations. Ainsi, 528 programmes ont été supportés dans la période 2001-2011, dont 9% étaient des initiatives conjointes de plusieurs pays. Ces programmes représentaient un budget global de 1,163 milliard d'euros. 70% des dossiers se rapportaient au marché intérieur de l'UE; 30% s'adressaient à des pays tiers.

Mme MAUREY parlait avec éloge du programme de promotion *Be Linen*

et de l'approche unique de la CELC (des messages génériques au lieu de publicité de marques). Avec un *return on investment* de 2,5 au lieu du 0,8 attendu, *Be Linen* dépasse largement les résultats escomptés. Ce n'est donc pas par hasard, que le programme est souvent présenté comme exemple de la manière dont il faut mener une promotion pour des produits agricoles. Autrement dit, l'équipe de promotion de la CELC, sous la direction de Mme Marie-Emmanuelle BELZUNG, a reçu la confirmation d'avoir choisi la bonne stratégie.

Ensuite, l'équipe de la CELC a donné une présentation appréciée des réalisations les plus importantes de l'exercice écoulé. Le programme d'activités est tellement varié, que nous devons nous limiter à un résumé des **principaux thèmes récemment élaborés**:

- le lin lavé, une innovation indispensable dans le linge de lit;
- l'impulsion de rénovation qui se traduit dans '*Lin pluriel*', avec les réalisations les plus remarquables *Be Linen Movie*, *The Linen Book*, participation au *Salone del Mobile*, etc.;
- le lin et le chanvre dans les compositions, avec e.a. l'édition du *Technical Book*;
- finalement, '*stretcher le lin*' veut en finir avec le caractère saisonnier du lin. La maille y occupe une fonction centrale.

La promotion en Asie

Les invités asiatiques ont amplement eu l'occasion aussi, de présenter à leurs partenaires de la CELC leurs réalisations dans le domaine de la promotion du lin.

Une présentation qui a certainement surpris beaucoup de congressistes, était celle des délégués d'ADITYA BIRLA, le deuxième groupe industriel en Inde. Les dix dernières années, le groupe a dépensé 24 millions de dollars à la promotion du lin, et sur les cinq prochaines années, un budget de 20 millions de dollars a été affecté. Comme support de leur propre campagne de promotion ils feront appel e.a. à *European Flax*.

Xu JIXIANG, Président de l'organisation chinoise CBLFTA, rappelait au potentiel énorme du marché de consommateur interne chinois. Selon l'orateur, les perspectives sont bonnes, mais il faut de l'action, e.a. par la création de marques renommées. Il exhortait la CELC à mobiliser des fonds pour développer le marché chinois.

Le Japon, avec son climat chaud et humide, et ses étés très chauds, **est le deuxième débouché au monde pour les produits de lin**, après les Etats-Unis. Tokiaki IIDA, Président de la fédération centrale ASABO, confirmait que le lin est fortement mêlé à la civilisation et au langage japonais. A son

CELC-congres Brussel

Het ABV heeft van het CELC-congres in Brussel gebruikgemaakt om een aantal mensen van verschillende overheidsdiensten en beleidsverantwoordelijken, waar wij regelmatig mee samenwerken, uit te nodigen tot de walking diner die op donderdagavond werd georganiseerd.

Vlnr: Jos DE SMEDT (Afdelingshoofd ALV - Markt- en Inkomensbeheer), Hendrik VANDAMME (Voorzitter ABS), Gilbert MAES-SCHALCK (Directeur-ingenieur ALV - Markt- en Inkomensbeheer), François HUYGHE (Economisch Adviseur Boerenbond) en ABV-directeur Christiaan VLAEMYNCK.

Vlnr: Jo DEBAVEYE (Directeur Departement Landbouw en Visserij - Landbouw- en Visserijbeleid), ABV-directeur Christiaan VLAEMYNCK, Lies WILLAERT (INAGRO), Danièle HAINE (Service public de Wallonie - Dépt. Politiques européennes et Accords internationaux) en Mart VANHEE (Dept. Landbouw & Visserij - Landbouw- en Visserijbeleid).

Volgende genodigden ontbreken op de foto's: Noël VAN GINDER-ACHTER (Administrateur-generaal ALV) en Guy VANBELLE (kabinetsmedewerker minister Sabine Laruelle).

tour, il signalait le potentiel gigantesque du marché. Comme tous les autres orateurs asiatiques invités, il s'attend de la part de la CELC à un échange d'information et une coopération au niveau de la promotion. Cependant, il y ajoutait un désir concret: l'installation d'un *Linen Dream Lab* à Tokyo.

KENLAND, la marque japonaise de prêt-à-porter et de maille en pur lin et en mélanges, qui depuis cinq ans vend ses produits e.a. par télé-shopping, clôturait la contribution asiatique.

Troisième Sommet CELC / Chine

La partie officielle du congrès a été clôturée avec le troisième Sommet entre la CELC et la Chine. **Du côté européen, les caractéristiques les plus importantes de la nouvelle récolte ont été commentées:** un rendement correct en fibres longues, mais un rouissage hétérogène.

La Chine, de sa part, insistait sur la mise en place de normes internationalement reconnues pour le lin teillé, un souhait qui, quelques heures plus tôt, avait déjà été exprimé aussi par le représentant de la délégation indienne.

Les filateurs chinois qui prenaient la parole, considèrent la collaboration dans ce domaine comme une condition pour le développement du marché. Entretemps, ils déploraient aussi la qualité déclinante du teillage (un triage insuffisant depuis l'introduction de la technique d'enroulage du lin teillé). Les membres de la CBLFTA se déclaraient disposés à s'engager à fond, ensemble avec la CELC, pour défendre les intérêts de tous les stades de la filière, allant de la culture jusqu'à la transformation.

La CELC attirait l'attention sur le fait que, vu la nature de la fibre, une normalisation du lin teillé n'est pas une tâche facile, et rappelait aux tentatives qui ont échoué pendant les dernières décennies. Le Teillage ouest-européen a ensuite insisté auprès des acheteurs chinois sur des **prix acceptables et rentables.** En ce qui concerne la **promotion,** la CELC a émis l'espoir que *European Flax* puisse profiter à la coopération.

Enfin, nous avons noté l'intervention de Philippe DUYCK, un agriculteur et liniculteur français, qui, au bénéfice des invités asiatiques, reprenait un des fils rouges qui avait parcouru ce

congrès: la faible position concurrentielle du lin vis-à-vis d'autres cultures. Quand ils comparent les coûts et les investissements avec par exemple ceux de la culture de céréales, les agriculteurs - et les jeunes en particulier - perdent (ou au moins risquent de perdre) tout intérêt pour la culture du lin.

<< >>

'Je suis un président heureux' prononçait le Président Frederic DOUCHY dans son allocution de clôture. *L'internationalisation du secteur est un fait! Notre objectif commun est d'augmenter nos parts de marché, et nos seuls concurrents sont les autres fibres. Notre réussite passera par une solidarité et non pas une concurrence entre nous.*

La présentation de l'approche de la promotion en Inde confirme que la stratégie de la globalisation de la marque fibre European Flax est la bonne direction. Le lin stretché, l'envolée du marché de la maille, le développement du marché des usages techniques prouvent que la recherche technique se traduit en affaires concrètes et détermine l'avenir d'une filière.'

Invoering duurzame gewasbescherming Vlaanderen zit op schema

Vanaf 2014 zullen alle Vlaamse land- en tuinbouwers duurzamer moeten omgaan met gewasbeschermingsmiddelen. De Europese richtlijn 2009/128, ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden, verplicht o.m. de geïntegreerde gewasbescherming (IPM) en legt vanaf 2015 de fytolicensie op voor professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen. Vlaanderen zit op schema om aan de Europese verplichtingen te voldoen.

Vlaams actieplan

In het kader van de bovengenoemde Europese richtlijn moet elke lidstaat een nationaal actieplan opmaken. In België maakt elk gewest een eigen actieplan op, maar er wordt ook overeenstemming bereikt over een aantal gezamenlijke acties. Twee acties spitsen zich

specifiek toe op geïntegreerde gewasbescherming en de fytolicensie.

Met het voorliggende plan en de uitwerking die perfect op schema zit, zal Vlaanderen zeker voldoen aan de eisen van de Europese richtlijn.

Wat is IPM?

Geïntegreerde gewasbescherming of Integrated Pest Management (IPM) is een bestrijdingsmethode waarbij alle mogelijke bestrijdingstechnieken geïntegreerd toegepast worden, zodat schade aan de teelt onder de economische schadedrempel wordt gehouden. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan niet-chemische methoden, zoals mechanische onkruidbestrijding, het inzetten van natuurlijke vijanden (b.v. lieveheersbeestje tegen bladluizen) en andere duurzame technieken.

Als er toch chemisch moet worden ingegrepen, mogen alleen bestrijdings-

middelen gebruikt worden die een minimale druk uitoefenen op het milieu en zo weinig mogelijk risico's meebrengen voor de volksgezondheid.

Waarschuwingsdiensten

Eén van de basisprincipes van IPM is het waarnemen van de schadeverwekkers en het voorkomen van economische schade door gepast in te grijpen. Het hulpmiddel bij uitstek zijn de verschillende waarschuwingsdiensten, uitgebouwd door de praktijkcentra. Deze worden door de Vlaamse overheid sterk ondersteund. Gelet op het belang van deze waarschuwingsdiensten in het kader van IPM, werd de subsidie van de Vlaamse overheid in 2010 verhoogd tot 116.500 euro voor aardappelen, bieten, cichorei, granen, hop, fruitteelt en boomkwekerij.

In de fruitteelt (meer dan 50 jaar) en de boomkwekerij (15 jaar) bestaan de

waarschuwingsdiensten al geruime tijd. Zij zijn er gebaseerd op **wetenschappelijk onderzoek en een ruime praktijkervaring**.

Voor de groenteteelt worden de waarschuwingdiensten gefinancierd door de producentenorganisaties. Zij nemen dit op in hun programma voor Gemeenschappelijke Marktordening (GMO Groenten en Fruit), dat voor de helft gefinancierd wordt door de Europese Unie. De steun voor waarnemingen en waarschuwingen bedraagt ongeveer 150.000 euro.

Vorbereidende sectorgroepen

Vanaf 1 januari 2014 moeten alle professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen de principes van IPM toepassen volgens de richtlijn. De voorbereiding hiervan werd in september 2010 door Minister-President Peeters gelanceerd. Er werden vijf sectorgroepen opgericht voor de verschillende plantaardige sectoren: akkerbouw-voedergewassen, vollegrondsgroenten, glasgroenten, fruitteelt en sierteelt. Deze sectorgroepen zijn samengesteld uit alle belangrijke actoren in de sector en hebben als opdracht om richtlijnen voor IPM voor de betrokken sector op te stellen. Na twee jaar discussie en bijschaven worden de richtlijnen in het voorjaar gefinaliseerd, zodat ze tijdig aan de land- en tuinbouwers kunnen worden bekendgemaakt.

Demonstratieprojecten

Om de invoering van IPM in Vlaanderen actief te ondersteunen, deed het Departement Landbouw en Visserij in 2012 een oproep voor demonstratieprojecten rond het thema. Hiervoor is een totaalbudget voorzien van ongeveer 643.000 euro Vlaams en Europees geld, waarvan ongeveer 450.000 euro Vlaams geld. **De doelstelling van de demonstratieprojecten is de land- en tuinbouwers zo goed mogelijk te ondersteunen om geïntegreerde gewasbescherming toe te passen op een manier die voor hen geschikt en haalbaar is.**

Rechtzetting

In Vlasberichten van 9 november 2012 berichtten wij over het charter 'Productiebeheersing', dat tijdens het CELC-congres in Brussel door de voorzitters van de beroepsorganisaties van de West-Europese Vezelbereiding werd ondertekend. Op die manier verbonden de voorzitters zich ertoe om de overeengekomen aanbevelingen voor te leggen aan hun leden-zwingelbedrijven.

Vooraleer die stap te zetten, heeft het ABV het nuttig geacht juridisch advies in te winnen omtrent de wettelijke basis van dit charter. In zijn antwoord van 30.10.2012 schrijft Meester Bernard Leterme hierover het volgende.

'Art. 2 van de Wet tot bescherming van de mededinging (hierna 'WEM', naar analogie met art. 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, hierna 'WVEU') bepaalt:

'Zijn verboden, zonder dat hiertoe een voorafgaande beslissing vereist is, alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemingsverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst en met name die welke bestaan in:

1° het rechtstreeks of zijdelings bepalen van de aan- of verkoopprijzen of van andere contractuele voorwaarden;

2° het beperken of controleren van de productie, de afzet, de technische ontwikkeling of de investeringen;

...'

Wij houden eraan onze lezers in kennis te stellen van deze belangrijke informatie.

De toewijzing van de demonstratieprojecten worden binnenkort bekendgemaakt.

De volgende jaren zal het Departement Landbouw en Visserij naast deze demonstratieprojecten een intensieve voorlichtingscampagne rond de toepassing van IPM voorzien.

Maatschappelijk draagvlak

Om een breed maatschappelijk draagvlak te creëren voor IPM werd een **adviesgroep** opgericht waarin alle stakeholders vertegenwoordigd zijn. Het is de taak van deze groep om blijvend te waken over de kwaliteit van de IPM-richtlijnen.

Vanaf 2014 zal ook de controle op de toepassing van IPM starten. De Vlaamse overheid doet inspanningen om de bijkomende kosten en lasten van deze controles zo laag mogelijk te houden: voor de IPM-controles wordt er samengewerkt met de bestaande contro-

les in het kader van de autocontrole primaire plantaardige productie en de kwaliteitslastenboeken.

Verplichte fytolientie

Als gevolg van de richtlijn wordt vanaf 2015 de fytolientie, ook spuitlicentie genoemd, verplicht voor alle professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen. De fytolientie zal verstrekt worden door de federale overheid, maar de opleiding, zowel de basis- als de permanente opleiding, zal verzorgd worden door de centra voor naschoolse vorming. De Vlaamse overheid voorziet voor de inrichting van deze cursussen een subsidie van ongeveer 80.000 euro aan de centra. In de volgende maanden en jaren zal er hierrond een regelmatige communicatie gebeuren via alle mogelijke kanalen.

(Nieuwsbrief Landbouw en Visserij, 14.11.2012)

